

2. prosince 2019 5:56

Čau, kamaráde, rozloučil se s kolenem. Přežil nehodu na motorce a píše o tom, jak se nezbláznit

PROKOP VODRÁŽKA

Jiří Švihálek. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Jiří Švihálek zažil traumatickou nehodu, při které přišel o nohu. Na svém blogu, který získal dělené třetí místo v letošní anketě Křišťálová Lupa, otevřeně i s humorem popisuje nemocniční prostředí i těžké chvíle, kdy se dozvěděl, že o končetinu přijde. „Řekl jsem si, že máme kliku, protože jsem přežil a manželka taky. Věděl jsem, že máme štěstí, že jsme tu zůstali a můžeme pokračovat. Takhle jsem se mentálně nastavil a vydrželo mi to,“ vyprávěl Deníku N.

„Je pátek, v práci mám pár věcí nedokončených, ale nespěchá to a dodělám je v pondělí. Takže vypínám počítač, hezky se rozloučím, popřeju pěkný víkend a hurá vyrazit, ať

jsme co nejdřív s rodinou v Prosetíně na grilovačce/oslavě. Je vedro a už se těším na vítr při jízdě,“ začíná blog Jiřího Švihálka přezdívaného Pacholek.

Do léta zcela neznámý marketák z Pardubic se se svou ženou stal účastníkem vážné dopravní autonehody. Řidiči převážejícímu namíchaný beton se utrhł vozík za autem a Švihálka i jeho ženu srazil z motoroky.

„Najednou se velká stěna přesunula z protisměru do našeho a bávo se tomu začalo vyhybat doleva. Slyším první náraz plechů a instinktivně se taky vrhám doleva, abych unikl nebezpečí. Než oči a mozek cokoliv vyhodnotí, něco nás zprava nabírá, je černo a ticho,“ popisuje.

Při nehodě přišel o nohu. Strávil měsíce v nemocnici. Jeho žena navíc dopadla ještě hůře, po bouračce byla v ohrožení života a stále se léčí.

Z traumatické události se Švihálek začal nedlouho po nehodě vypisovat. Jenže spíše než deprese a hrůzné bolesti vypráví příběh plný černého humoru, nadšení ze života a toho, že pokud chce člověk podobnou situaci přežít, musí zahodit výčitky a najít cíl, kterého chce dosáhnout.

Jako Pistorius

„Já jsem hrozně vděčný, že jsme to přežili. Hrozně mi pomáhá, že máme nějaké cíle. Že víme, že jednou se situace zlepší a ten život bude zase bez bolesti. Snažíme se jít dopředu,“ vypráví při procházce podél Labe směrem na Kunětickou horu.

S Deníkem N mluvil zhruba čtyři měsíce po nehodě. S holí, umělou nohou a v kraťasech. Za protézu se totiž nestydí. Říká, že se mu hrozně líbí, a plánuje, že si koupí pružinu, kterou měl sprinter Oscar Pistorius, a znovu zde bude moct běhat. Právě běh byl jeho velkou zálibou.

„Člověk vypadne z města a má absolutní volnost. Nebyl jsem nikdy žádný aktivní běžec. Začal jsem tloustnout, štválo mě to a s pár kolegy jsme se začali hecovat a postupně začali běhat. Neměl jsem sice žádné velké výkony, dost mě to ale bavilo. Pak jsem si jednou zkusil překážkový běh a díky možnosti běžet v týmu si to i zamiloval. Nebereme to ale naštěstí moc vážně, dáme si před závodem pivo a parádně se u toho bavíme. Za střízliva to umí každěj,“ říká.

Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Sám sebe popisuje jako obyčejného člověka z menšího města. Pracuje v marketingu v jedné pardubické firmě. Kromě běhání ho baví cestování a motorky.

„Říkal jsem si, že jsem ji zabil“

Právě to poslední mu změnilo život. Podobně jako u běhu se motorkám věnoval jen pár let. Odmala si sice „mašinu“ přál, jeho máma však byla proti. Dlouho nad tím přemýšlel a těsně před třicítkou si ji pořídil. „Řekl jsem si, že si splním dětský sen. Jako malému mi to samozřejmě zakázala mamka. Teď jsem si to prosadil a užíval tři roky ježdění,“ vysvětluje. „Je to něco úplně jiného než jízda autem. Tam jsi schovaný za okýnkem a jen ti mizí krajina. Vůbec se to nedá srovnávat,“ vypráví.

S manželkou jezdil převážně o víkendech na výlety. Tak to bylo i v den jejich nehody. Vyráželi za rodinou na grilovačku, ale do cíle nedojeli. „Bylo to něco strašného a celé se to stalo hrozně rychle. Když jsem viděl ženu, jak leží na zemi a nehýbe se, říkal jsem si, že jsem ji zabil. To byl hrozný moment. Člověk se vždycky nejvíc bojí o druhé. Naštěstí pak přišel doktor, který byl jedním z účastníků nehody a který nás pomohl odtáhnout stranou z tekoucího oleje. A já viděl, že dýchá,“ popisuje.

Sám měl přitom zcela rozdrčenou nohu. To však říká pouze jako takový detail, zábavnou historku. Ve stejném duchu popisuje i situaci těsně po nehodě. „Vypadá to, jako když ležíš vedle své ženy v posteli, akorát jste na asfaltu. Zezadu vypadala neporušeně, protože všechna její zranění trčela směrem ode mě,“ dodává.

V nemocnici šli oba rovnou na sál. Tam mu také poprvé řekli, že o nohu nejspíš přijde. Po narkóze se pak propadl do několikahodinového deliria. „Pamatuju si, jak jsem se vždycky vzbudil a všechny ty polystyrenové obaly na stropě nemocnice se motaly. Vždy na mě někdo promluvil, já jsem se smál a pak zase usnul. To se opakovalo. Několikrát jsem se probudil a nevěděl jsem, co je pravda a co ne,“ říká.

Právě po prvním probuzení mu doktoři oznámili, že mu museli vzít kotník a část nohy. Obrečel to, ale neplakal dlouho. „Řekl jsem si, že máme kliku, protože jsem přežil a manželka taky. Věděl jsem, že máme štěstí, že jsme tu zůstali a můžeme pokračovat. Takhle jsem se mentálně nastavil a vydrželo mi to,“ vypráví.

Koleno muselo pryč

Dva dny po nehodě za ním dorazila kamarádka a přinesla mu notýsek s jednorozcem s tím, ať si sepíše, co se mu děje. „Já jsem ho hodil do šuplíku a nevěnoval tomu pozornost. Jenže pak se mi stala nějaká zábavná věc a já se bál, že ji na těch opiátech zapomenu, tak jsem si ji napsal. Když jsem to pak za dva dny četl kámošům, šíleně se řezali smíchy. Řekl jsem si, že něco sepíšu,“ vypráví.

A tak začal psát, co se mu každý den děje. Kromě příšerné bolesti a strachu, co bude s jeho ženou, která měla a má komplikovaná zranění, popisoval především zábavné historky.

Den 9. „Jsou 4 ráno. Jsem vyčerpanej. Naštěstí nejsem v louži vlastního potu, ale to bude tím, že jsem si ve dvě ráno nechal kompletně přestlat postel od heavymetalovýho sestřičáka, kterej mi tyká. Mám ho rád. Jsme určitě kamarádi, utíral mi zadek už tolikrát, že jimi musíme být 😊.“

Líčí i to, jak každý den ztrácí kus své intimity a jak si na to rychle zvyká. Jak si musí dávat pozor, aby se mu při přisednutí na invalidní vozík nezamotal pytlík s močí do kol, nebo jak to právě na vozíku po chodbách nemocnice „rozpálí“, že se mu vyhrne

andělíček, až ho musí fyzioterapeut zakrývat. Nebo vypráví, jak ve volných chvílích zoufale špatně plete.

Blogu svěřuje i chvíle, které jsou pro něj nejtěžší. Třeba když třináct dní po nehodě zjistí, že mu lékaři nakonec budou muset amputovat i koleno. „Od začátku mi říkali, že je v ohrožení, ale hrozně jsem věřil, že to nakonec dopadne dobře,“ vysvětluje. „Je to hrozný rozdíl – s kolenem můžeš dělat všechno, bez něj už je život mnohem složitější, protože ti to naprosto omezuje hybnost,“ dodává.

Právě to je jeden z nejemotivnějších a zároveň pozitivních momentů celého blogu. Píše, že dopoledne špatnou zprávu obrečí, ale ještě týž den odjíždí na sál s úsměvem – a s vědomím, že by jinak riskoval vlastní život.

Den 13. „Sestřička na příjmu se zase diví, že se usmívám... respektive je sama úsměv od ucha k uchu ze mě... říkám jí, proč bych neměl mít radost... vždyť mi jdeme zachránit život... můj život! TO je přece super! 😊 Při nasazení kyslíkové masky si rukou pohladím koleno a říkám čau kamaráde... a usínám.“

Pomáhá, že nejsem viník

V nemocnici poměrně rychle přišel o stud. Výčitky v něm však částečně přetrvávají: rodina jej před motorkou varovala. A ačkoliv nehoda nebyla jeho chyba, řídítka držel v osudný moment on. A jeho žena navíc dopadla mnohem hůř než on.

„Je pro mě snazší to, že nejsem viník,“ vysvětluje. „Můžu si říct, že jsme mohli zastavit na pumpě na kafe. Ale pak si vždycky uvědomím, že nebyl jediný důvod se tam zastavovat, protože to nikdy neděláme. Nikdy se takhle nezastavujeme, takže by byla naprostá blbost, abychom tam stavěli tenkrát,“ uvažuje nahlas.

Gabriel Kuchta, Deník N

K viníkovi nehody zášť nechová. „My toho člověka neznáme a nikdy ho pravděpodobně nepoznáme. Neomluvil se nám a asi nikdy neomluví. Zášť nemáme. Párkrát jsem samozřejmě vybuchl a zařval si, ale nemůžu se v tom utápět,“ popisuje.

Když mluví o manželce, ještě zvažní. Ví, že si jízdu na motorce oblíbila díky němu. „Byl bych hrozně rád, aby mohla dělat to, co v životě miluje. Sport, túry, cestování. A doufám, že jsem jí to rozhodnutím mít motorku nezničil,“ říká Jiří Švihálek.

Manželce ubližuju, ale ona to nikdy nepřizná

Skoro celý příběh vypráví v množném čísle, právě kvůli manželce Kateřině. Říká, že trpěli dohromady, ale zvlášť. Měli oddělené pokoje, leželi na stejném oddělení, dělila je jen stěna. Tak spolu museli komunikovat přes mobilní aplikace. „Neumíme morseovku, jinak bych tam normálně bušil do stěny,“ zlehčuje to.

A přiznává, že jeho pozitivní přístup jí vlastně trochu škodí. „Ona říká, že jí tím pomáhám, ale myslím, že jí tím trochu i škodím. Že si vyčítá, že některé věci nezvládá tak dobře jako třeba já,“ říká.

Den 15. „O půl jedné mi sestřičky přivezly Kačku na pokoj... Byla, jako ostatně vždy, když se vidíme, sjetá... někdo by měl pomalu zakročit... tak si chvilku povídáme... je to rozhovor asi jako já: „Jak se máš, miláčku,“ a odpověď je: „Měl by ses oholit, seš celej zarostlej...“ Usmívám se pln lásky a pochopení a zvoním na sestry, ať si ji odvezou, že na srpen už to stačilo a nesmíme to přehánět xD.“

„Manželka je mnou hodně nakažená, ale mnohem více s tím bojuje. Ona potřebuje pomoc psychologa a psychiatra. Je to ale úplně normální. Lidé si berou psychologa, protože nezvládají práci. Ona má manžela bez nohy a bude se rok rehabilitovat. Potřebuje pomoc a dostává ji,“ vysvětluje.

Ostatně nejspíš i proto se k manželově blogu nyní připojila se svými postřehy. Její pohled je jiný, mnohem temnější, emotivnější. „Teď mě bolí srdíčko. Hrozný pocit, že se nevidíme, že se nemůžeme obejmout a být v tuhle dobu spolu. Byli jsme od sebe jen pokoj, ale mně přišlo, že byl míle daleko. I přesto, že mně každý tvrdil, že má zranění byla vážnější, mně to tak nepřišlo, mně kromě kosti nic nechybělo,“ píše jeho žena ve svém prvním příspěvku.

Přečtěte si také

Zpověď kamioňáka a aktivisty, který vyjednává s premiérem: „Vím, co je zoufalství a co s lidma dělá. Taky jsem byl na dně.“

Švihálek sám říká, že právě vypisování a především zpětná vazba od čtenářů mu hrozně pomáhala. A byla vlastně nejlepší léčbou. Tedy kromě samotných léků tisících bolest. „Bolí to, každé cvičení bolí. Je to nepříjemný. Víme ale, že máme nějaké cíle. Jednou se to zlepší a bude to bez bolesti. A to nás táhne dál,“ opakuje.

Na houbách s umělou nohou

Jak se postupně uzdravuje, přicházejí nové úkoly. „Pro mě je každá činnost výzva. Jen jít do sprchy, zajet do práce nebo se projít. Všechny běžné činnosti jsou pro mě teď vlastně složité a musím se u nich hrozně snažit,“ říká a přidává historku.

„Byl jsem třeba teď s kamarády na houbách a hned jsem si samozřejmě rozbil hubu, protože se mi ta umělá noha zasekla o kořen. Ale vlastně mě to baví. Nebylo to jen nudné hledání hub, ale musel jsem si dávat pozor, kam šlápnu. Všechno je pro mě výzva a to mě baví. Těší mě relativně malé věci a to mi hrozně zvedá náladu a drží od toho, abych měl deprese nebo se doma trápil,“ říká.

Aktivita mu pomáhá i s bolestí. Kromě již překonaných utrpení po operaci ho nyní nejvíc trápí fantomové bolesti. To je pocit, kdy pacient vnímá amputovanou končetinu, jako by byla nadále součástí těla. A bolí, protože nervy stále cítí bolest, kterou zažila.

„Když nohu zatěžuju, je to oukej. Jakmile si ale sednu večer na gauč před televizi, naskočí to. Noha mě prostě bolí. Cítím zranění, které jsem měl. Do kotníku se mi zařezává pila, zespoda mám hřebík v noze, něco mi svírá kotník. Mám křeč v lýtku a nemůžu ji uvolnit,“ líčí.

Den 74. Po necelý půlhodince jógy protetik přichází a zkoušíme nohu. Je to o dost lepší a co je hlavní, prej tam už mám i menší chodidlo! Tak se ho hned ptám, jestli tam maj nějaký sklad náhradních součástí (a představoval jsem si Krytonův kumbálek s náhradníma hlavama), a on mi tak trochu vyhýbavě řekl „nó tak něco“. Nasazuju zvědavý výraz a on pokračuje „Občas, když někdo zemře a protéza je v pořádku, tak se nám vrátí. Nebo ji nepotřebuje.“, ale to už jsem neposlouchal a najednou mám strach, že mi v chodidle bude strašit.

„Poslední dobou mě lechtá koleno. Jedu rukou, už cítím, jak se blížím k tomu kolenu, že se podrbu. Jenže jak sjíždím, najednou přeskočím koleno a jsem zespoda na stehně. Nejhorší je, že drbání na protéze nefunguje,“ směje se. Bolesti jsou podle něj ještě horší, když si dá alkohol – to ho rychle naučilo, aby s ním bolest „neléčil“. „Navíc se hrozně bojím, že kdybych se někde v hospodě ožral a nohu si ze srandy sundal, tak ji tam pak někde zapomenu. To je docela noční můra,“ říká s nadsázkou.

Radši si ze sebe udělat srandu

Lidé mu píšou z Austrálie, Kanady, Nového Zélandu – jak díky jeho pozitivnímu přístupu zvládají lépe své „malicherné problémy“. I proto nyní Švihálek plánuje knihu, která by měla z blogu vzniknout. A přitom řeší, jak se bude moct vrátit do skutečného života.

Naráží při tom na realitu zdravotního a sociálního systému i toho, že ne každý má takové pochopení jako čtenáři jeho blogu. Popisuje půlroční čekání na žádost o invalidní důchod. „Asi čekají, jestli mi náhodou noha nedoroste,“ dodává kysele. Problémem pro jeho budoucnost může být i otevřenost, s níž o své nehodě a uzdravování píše a mluví. Každé veřejné vystoupení může mít dopad na to, kolik peněz mu pojišťovna nakonec vyplatí. „Ačkoli to mám v hlavě dobře nastavené a snažím se k tomu přistupovat pozitivně, může mi to vlastně jen uškodit, protože pojišťovna na to má páky. I tak v tom ale budu pokračovat, protože bez těch pozitivních ohlasů, co dostáváme, bychom to já i Kačka snášeli mnohem hůř.“

Blog Jiřího Švihálka si můžete přečíst na adrese Pacholek.com. Na něm je také transparentní účet, kde vybírá peníze na svou léčbu a na nákup protézy, kterou pojišťovna nehradí. „Hroozně moc rád bych chodil s bionickou nohou, ale tu si musím koupit... a nestojí zrovna málo... A slibuji, že až ji jednou budu mít, tak vám napíšu, jak se s ní žije... beztak píšu o všem, co se děje,“ vysvětluje.

Teď doufá, že se mu podaří vrátit do normálního života. A že lidé k němu budou přistupovat stejně jako předtím. „Myslím, že není důvod se měnit, když nemám nohu. Radši si ze sebe udělám srandu sám a nechci, aby se toho lidé báli,“ vysvětluje. Líčí přitom trapné situace, kdy ne zcela doléhající amputovaná noha vydává zvuky, jako když má větry. „Takže na mě lidi koukají nejen kvůli noze, ale teď i kvůli tomuhle,“ směje se.

Ale i na amputaci dokáže najít pozitiva. „Je pro mě strašně těžké najít, o čem se s lidmi bavit. Nenaskakují mi v hlavě taková ta běžná konverzační témata. Ta noha je teď docela dobrý icebreaker,“ dodává.

A věří, že se brzy vrátí k běhání, cestování a motorkám. „Musím říct, že na motorku asi znovu půjdu. I když rodičům můžu slíbit, že už ne do provozu, ale jen na okruh. Tam vím, že když se rozsekám, bude to mojí blbostí.“

Pokud máte připomínku nebo jste našli chybu, napište na editori@denikn.cz.